ИВАН ГЕНЕРАЛИЌ

МУЗЕЈ НА СОВРЕМЕНА УМЕТНОСТ — СКОПЈЕ

ИЗЛОЖБЕНА САЛА НА РАБОТНИЧКИ ДОМ — СКОПЈЕ 22 — ЈУНИ — 30 — ЈУНИ 1964

ИВАН ГЕНЕРАЛИЌ

ПРЕДГОВОР

Што е тоа во уметноста на Иван Генералиќ, хлебински селанец, што освојува и што веќе триесет години се наметнува во уметноста на оваа земја како една од ретките и автентични изрази? Долго се мислело, а многумина и денеска мислат, дека извонредната привлечност на неговите слики, Генералиќ во прв ред, захвалува на својата извонредна положба мислејќи на фактот дека овој сликар се јавува и се афирмира од платформата на еден аутодидакт, а дека се аутодидакти и сите можни самоуци денеска во мода — во тоа нема сомнение. Меѓутоа, благодарејќи на таа заблуда, Генералиќ, а заедно со него и нашата уметност, со години веќе трпи извонредна штета. Но вистината е напротив во самата уметност на Генералиќ, а никако во неговото самоуко стартување. За жал спротивно на бројните факти во вид на непобитни признанија во земјата и надвор, и покрај единствената афирмација, например, на изложбата „Педесет години на уметноста", која е организирана во рамките на интернационалната изложба во Брисел (EXPOO), во чии што каталог Генералиќ доби изузетно место поради дваесмината најкрупни уметнички појави од Пикасо до Кандински и Мондриани, овој наш голем уметник, само затоа што е аутодидакт, го возат упадливо по линија на туристичка сензација, само никако не му признаваат она што тој за оваа земја значи; нему признаваат дека е уметник. — Кој тоа не му признава тешко е да се каже, а со помошта на неколку вешто собрани изрезоци од штампата ова тврдење може и сосема да се обезвреди; но од триесетите години па до неодамнешната изложба на Југословенската „сликарска репрезентација" во Парис, односно во Шведска, Генералиќевите работи ги немаше како што ги немаше ни во една од екипите на венецијанското Биенале, иако во Венеција сме испраќале уметници кои едва да биле родени во времето кога Генералиќ започнал да слика. Секогаш со исти причини: Генералиќ па тој е наивец; како тоа да значи, со други зборови; дека тој не е и сликар. Вон од секакво сомнение е истината дека оноа што некои несовесни академици го лансираат како наивно сликарство нема никаква врска со

уметноста, како што е веројатно дека тоа го чинат со намера да го обезвредат ставајќи ги сите тие „наивци“ што растат „како, печурки после дожд“ во иста вреќа со Генералиќ и неколкумина навистина значителни таленти. На таа „стратегија“ наседнале и некои институции непримету-вајќи дека со тоа го губат својот углед и ранг.

Сите тие моменти укажуваат дека денес во уметноста на оваа земја проблемот за наивната уметност е отворено и актуелно прашање. Ако е така созреан како што е актуелен, веќе би можеле да ги разликуваме печурките од Генералиќа, кои не само што го креирал сопствениот израз кај нас туку истовремено ја иницирал една уметност која се вклопува во нашето време како современа.

Миша Башиќевиќ

ИЗЛОЖБИ НА УМЕТНИКОТ

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ

1953 Парис, Југословенска агенција
1955 Београд, Градска галерија
1958 Загреб, Галерија примитивне умјености
1959 Bruxelles, Palais desbeaux arts
1960 Загреб, Галерија примитивне умјетности
Ријека, Модерна Галерија
1961 Карловац, Градски музеј
1962 Загреб, Галерија примитивне умјетности
Загреб, Загребачки велесајам
Сарајево, умјетнички павиљон
Београд, Модерна Галерија
1963 Загреб, Студентски центар

ГРУПНИ ИЗЛАГАЊА

1931 Загреб — III изложба групе „Земља"
1936 Загреб — ИЗЛОЖБА ХРВАТСКИХ СЕЉАКА СЛИКАРА
1952 Загреб — ИЗЛОЖБА СЕЉАКА УМЈЕТНИКА
1954 Ријека — САЛОН 54
1955 Сао Пауло — БИЕНАЛЕ
1956 ДУБРОВНИК — ПРИМИТИВНИ УМЈЕТНИЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ
1957 Београд — НАИВНИ УМЈЕТНИЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ
1958 Bruxlles — 50 godina svjetske umjetnosti
Knokke — Od ROUSSEAUa do DAIAS
1961 Basel — LAIENMALER
Baden-Baden; DAS NAIVE BILD DER WELT
1962 Москва — ИСКУСТВО НАИВНИХ ЈУГОСЛАВИЈЕ
1963 Ленинград — ИСКУСТВО НАИВНИХ ХУДОЖНИКОВ
1964 Дортмунд — Наивни умјетници Југославије
1964 Ротердам — ИНТЕРНАЦИОНАЛНА ИЗЛОЖБА НАИВНЕ УМЈЕТНОСТИ

БИБЛИОГРАФИЈА

Радослав Путар, ГЕНЕРАЛИЋ, Народни лист 22. V. 1958, Загреб

Мића Башичевић, ИВАН ГЕНЕРАЛИЋ, „Југославија", Београд 1955

Мића Башичевић, УМЕТНОСТ НАИВНИХ, „Југославија", Београд 1957

Ото Бихаљи Мерин, ГЕНЕРАЛИЋ, (Уметност наивних), „Југославија", Београд, 1959

Oto Bihalji Merin, Generalić, eine jugosllawiche Pastorale, Baden-Baden 1960

Мића Башичевић, ИВАН ГЕНЕРАЛИЋ, Загреб 1962

Oto Bihalji Merin, DAS NAIVE BILD DER WELT, Koeln 1959

Ото Бихаљи Мерин, УМЕТНОСТ НАИВНИХ, Београд 1964

ИЗЛОЖЕНИ ТВОРБИ

1 —	ТРАКТОРИСТИ	1949	масло на стакло	
2 —	ОГИН	1952	„	
3 —	БУРА	1956	„	39 × 33
4 —	ИГРА НА КОЊИ	1956	„	
5 —	ЕЛЕН ВО ГОРА	1956	„	
6 —	ШЕСТИНСКИ СВАТОВИ	1958	„	
7 —	КОСОВКА	1958	„	
8 —	ЗИМА НА БРЕГОТ	1959	„	
9 —	ЖЕТВА	1960	„	146 × 75
10 —	ПОПЛАВА	1960	„	90 × 84
11 —	НА ПАЗАР	1963	„	
12 —	КОЛЕЊЕ	1961	„	
13 —	БЕРБА	1961	„	
14 —	НЕВЕСТА	1961	„	
15 —	ЧИТАЧКА ГРУПА	1961	„	
16 —	КРАВИ ПОД ГОРАТА	1961	„	
17 —	БОРБА НА ПЕТЛИ	1961	„	
18 —	ЦЕДЕЊЕ НА ЈАБОЛКИ	1962	„	
19 —	СТАРЕЦ СО ЦВЕЌЕ	1962	„	
20 —	ЖЕНА СО РИБА	1962	„	

21 — ПРЕСУВАЊЕ	1962	„	45 × 54
22 — СПРЕМАЊЕ НА НЕВЕСТАТА	1962	„	55 × 51
23 — ЗАТЕМНУВАЊЕ НА СОНЦЕТО	1963	„	124 × 87
24 — СВАТОВИ	1963	„	190 × 90
25 — ДИВИ КОЊИ	1963	„	69 × 79
26 — ОД МОИТЕ БРЕГОВИ	1963	„	45 × 26
27 — КРАВИ ПОД ОБЛАКОТ	1963	„	46 × 38
28 — РИБАР	1963	„	
29 — ПЕТЕЛ НА ДРВО	1963	„	69 × 79
30 — СТРАШИЛО	1964	„	134 × 99
31 — ЗИМА	1964	„	29 × 43

Иван Генералиќ

Каталогот го издава музејот на современата уметност во Скопје. Уредник и ликовна опрема — Димитар Кондовски академски сликар. Клиширано и печатено во Графички завод „Гоце Делчев“ — Скопје